

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V aprilu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p. Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije za list so poštnine proste.

VSTAJENJE.

Kadar poješ »Aleluja«, si misliš lahko pri tem, karkoli hočeš. Beseda je tuja — tvoje srce je, ki si jo razlaga prosto po svoji potrebi.

»Zveličar gre iz groba — ob moč je smrt, trohnoba.«

Odzdaj naprej bo vse tako lepo, kakor smo že o Božiču sanjali, ko smo peli »Mir ljudem na zemlji!«

Božična in velikonočna pesem sta v zvezi. Pomagata pa do miru in sreče le tistim, ki ju pojejo iz srca in ki potem tudi sami poskrbe, da — smrt in trohnoba ne bosta imela več moči nad nami. Kakor v očenašu, ki ga molimo vsak dan: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!« Če sami ne odpuščamo, smo se sami obsodili, ker smo prosili, naj odpusti Bog nam samo toliko, kolikor mi drugim.

Socialisti imenujejo Jezusa po pravici socialista. Če bi bilo ljudstvo njegov nauk razumelo in se po njem ravnalo, bi bilo že zdavnaj imelo raj na zemlji, lepši od Adamovega. Žalibog smo molili samo zato, da so drugi videli našo pobožnost, šteli smo očenaše na molekove jagode, mislili pa pri tem na vse drugo, le na molitev ne. »Odpusti nam naše grehe, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!«, tako so brbljala naša usta, srce pa je mislilo na sosedovega Janeza, ki ga bo treba za plotom počakati in s kolom pobiti, prej ne bo dal miru...

Kdaj bo mir na zemlji?

Kadar bo ljudstvo samo delalo za mir. Za mir se pa ne da delati z usti. Vse svoje življenje moramo urediti na mir. Ne smemo se zanašati, da nam bo mir prinesel kak angel gospodov z nebes, niti da nam ga bo naredila kaka nebeška stranka, niti ta ali oni predsednik organizacije ali ta ali oni govornik ali prerok. Če hočemo imeti mir, moramo

bojevati proti vojni!

Bojevati moramo proti vojni v malem in velikem. Proti vojni s sosedovim Janezom, proti vojni med občinami in okraji, med spoli in stanovi, med narodi in državami. Bojevati moramo proti vsem vojnam s sredstvi tega sveta, kajti vojna je tudi od tega sveta. Vojne ne bomo mogli zagovoriti, niti se je ne otresemo z blagoslovom, še najmanj pa z blagoslavljanjem tistega kola, z katerim hočemo Janeza pobiti. Do zdaj smo blagoslavljali še vse kole. Še zdaj blagoslavljam orlovske zastave proti Sokolom, blagoslavljali smo prej sokolske proti Nemcem, v svetovni vojni smo blagoslavljali naše in turško orožje proti katoliškim Italijanom — nič čudnega ni, če nas Bog tepe z največjo šibo!

Drugače bo treba začeti!

Z Janezom se moramo dogovoriti! Če se kregamo z njim zaradi česar koli, vedeti moramo, da je kol zelo slabo razsodišče. Ali ima tisti prav, ki ima daljši kol? Ali je tisti kriv, ki ne zna slutiti, da ga čaka nasprotnik za plotom?

Istotako se bomo morali dogovoriti posamezna plemena v tej državi. Ne smemo poslušati hujskačev, ki trdijo da so Srbi krivi vse nesreče. So med krivci nekateri Srbi, so pa med njimi tudi Hrvatje in Slovenci!

Istotako se bomo morali pobotati tudi z Italijani. Laško ljudstvo prav nič ne hrepeni po naši krvi, prav tako, kakor tudi našega kmeta in delavca prav nič ne mika iti prodajati svojo kožo. Vojno pripravljajo le tisti, ki hujskajo tu in tam, tisti, ki imajo tem večji dobiček, čim večje so homatije.

Zakaj se torej pripravljamo za vojno?

Zakaj si pripravljamo kol za Janeza? Ker imamo prav! Ker se bojimo stopiti mu pred oči neoboroženi zaradi nasilja, ki smo mu ga včeraj storili. Pa kol nas več velja, nego če bi popravili krivico!

Zakaj kriče pobožni klerikalci toliko proti Srbom? Zato, ker hočejo na Slovenskem zopet tako vladati, kakor so v Avstriji, z molekom v roki, čeprav brez vere v srcu. Drugim ponujajo vero, sami se po nji ne ravnaajo. Zase zahtevajo avtonomijo, drugim ne privoščijo niti svobode, niti samouprave. Ne zahtevaj svobode od zgoraj, dokler je nisi dovolil vsem, ki so spodaj!

Zakaj izdaja naša država tako veličanske vsote za vojsko? Ali je res močan kol najboljši jamstvo za mir? Če bi se te milijarde porabile za ljudski blagor, da bi se začelo vse ljudstvo zavedati svoje domovine in države in jo ljubiti, ali mislite, da bi smel potem priti kak fašist nagajat nam? Nobenega vojaka in nobene puške bi ne bilo treba, ženske bi ga napodile s cunjami!

Vsi to vidimo in vsi to vemo. Ko pa pridejo volitve, bomo poslušali tiste, ki govore nasprotno: »Domovina je v nevarnosti!«

Da, domovina je v nevarnosti! Pa ne od sovražnikov, temveč od svojih lastnih državljanov. Vsa leta se nič ne brigajo za javne zadeve, o volitvah pa potem ne znajo ločiti resnice od laži. Vsa leta se je vsak brigal le zase, domovina je le davke pobirala — tega pa ne pomisli, da si jih je predpisoval pravzaprav sam takrat, ko je volil tiste, ki hujskajo tu in tam, ker imajo tem večji dobiček, čim večje so homatije. Ker imajo dobiček od vojne in od priprav na vojno, da, tudi od ljudske revščine imajo dobiček, ker je revščina mati neumnosti — skubsti se pa daio le neumni!

Služil si pri vojaki in pisal obupna bisma, kako grozno se ti godi — zdaj na

si med militaristi, ker nočeš, da bi tvoj brat ušel tej pokori, češ, naj poskusi, kako je to!

Starejšega sina so ti ubili v vojni, zaobljubila si se, da boš delala proti militarizmu, toda tvoj mlajši sin je kadet in ponosna si nanj!

Draginja je dosegla vrhunec možnosti. Pod težo davkov se kriviš in preklinjaš ta red. Dvakrat toliko delaš in pol slabejše živiš, nego prej. Spoznal si, da je tega kriv militarizem, ki požre večino vseh davkov, zato želiš, da zmagajo socialisti, ki so edini brez pridržka proti vojni, proti vsakemu nasilju. Ali res upaš, da bo zmagal kdaj socializem, če si ga bodo vsi le želeli? **Delati bo treba za mir, delati bo treba proti vojni, delati bo treba za socializem.**

Odloži kol! Pristopi in delaj!

Dr. Šušteršič se vrača...

Cuius regio, illius religio.

Dolgoletni vodja slovenskega klerikalizma, Dr. Ivan Šušteršič se vrača...

Te dni je izšla v Ljubljani brošura »Moj odgovor«, ki nam daje točno sliko tega politika in političnih metod, ki se povračajo ž njim.

Menimo, da se da označiti politična veroizpoved tega moža, kakor jo čitamo med vrsticami njegove knjige, najtočneje z latinskimi besedami, ki smo jih napisali pod naslovom in ki pomenijo: — O veri odloča tisti, ki vlada.

Dr. Šušteršič pravi, da je imel v bivši Avstriji, ki je imela katoliško dinastijo, klerikalizem svojo opravičenost. Takrat je bil klerikalizem pripravno oporišče, da se povzpne po njem politik do dejanske moči. V sedanji državi pa to žal ni več tako. Dinastija je pravoslavna, danes tudi večina prebivalstva ni katoliška — sedaj klerikalizem ni več zmožen povesti politika do prave politične moči — zato je treba uravnati svoja jadra drugače.

Iz vsake strani čitamo, kako se je borila v klerikalni stranki vsaka politična osebnost za uveljavljenje svojega lastnega jaza. O svojih nasprotnikih to Dr. Šušteršič na vsaki strani zatrjuje — ne vemo ali po pravici ali ne, o Dr. Kreku smo uverjeni, da mu dela krivico — za Šušteršiča pa to, kar o vseh klerikalnih voditeljih trdi, gotovo velja. Posebno iz te knjige se to dobro vidi. Kdor to knjigo prečita, se bo kar zgrozil, če pomisli, da je bil ta človek v resnici dolga leta nekronani vojvoda Slovenije. Zakaj človek, ki je Slovenijo vodil, je razpostavil vsa politična načela in vso usodo naroda okoli svojega lastnega jaza in je stavil vse na kocko dobrega razpoloženja dunajskih plemenitašev in njih poglavarja — ničesar pa na žive narodne sile.

Sedaj se Dr. Šušteršič povrača in za-
trjuje, da je pripravljen s to politiko na-
daljevati. To se pravi nadaljevati z malo
izpremembo. Zdej se nahaja Veličanstvo
v Beogradu. Dr. Šušteršič je pripravljen
tudi temu Veličanstvu služiti. V tem je
vse! Vladajoče stranke, ki tudi zidajo na
vse drugo, samo ne na žive narodne si-
le, vidijo zato očitno rade njegov povra-
tek, upajoč, da bo s tem — narodno edin-
stvo pridobilo.

Mi smo iskreni prijatelji tega edin-
stva. Vkljub temu se takih zaveznikov
ne veselimo. Narodno edinstvo je treba
vsejati v duše. Zato pa je treba ljudi s
silno vero in ljubeznijo, ljudi, ki gredo za
veliko idejo zaradi nje same v boj.

Zato se nam zdi, kakor da bi oskrni-
nil kdo stvar, ki nam je draga, če začne-
na lomiti za njo svoja konja človek,
kakršnen je Dr. Šušteršič.

Dr. Šušteršič se vrača. Mi smo trdno
uverjeni, da se doba, ki je že danj
mrtva, ž njim ne bo povrnila.

Zdi se nam, da je vojna duhove
vzbudila, da je povzročila, da znajo sedaj
bolje ločiti, kje je vera in kje je nevera.

Kdor zida na nizke duše, brez po-
leta, brez vere, brez tiste duševne ja-
kosti, ki zna narekovati v odločilnih tren-
utkih besede: Tu sem in ne morem
drugače, ta zida pri vsej morebitni bi-
stroumnosti samo — stavbe na pesek.

Vam pa sodrugi, ki hočete čuti duha
tega človeka, ki se vrača, človeka, ki
ga je slovensko ljudstvo na povelje du-
hovščine kakor kak čudež dolga deset-
letja obožavalo in skoro mollo. Vam pri-
poročamo: vzemite v roko Šušteršičevo
knjigo »Moj odgovor«. Marsičesa se bo-
ste iz nje naučili, končno pa porečete z
nami:

**Ta politika je bila in se več ne po-
vrne**

AMSTERDAM IN POMOČ GLADUJO- ČI RUSIJI.

V času, ko dan na dan pozivljamo
zavedno delavstvo, naj v imenu člove-
čanske ljubezni in proletarske solidar-
nosti poskoči ruskim bednikom na po-
moč, ne bo odveč, če podamo kratko po-
ročilo o doseganju delovanju amster-
damske strokovne internacionale, ki ji
pošiljamo tudi jugoslovanski socialisti na-
brane darove, da se obupno stanje gla-
dujočega ruskega ljudstva ublaži.

V drugi polovici lanskega decembra
je Mednarodna strokovna zveza poslala
prvo ladjo z okoli 1200 tonami živil iz
Hamburga v Rigo. Še veliko preje je
prevzela 40.000 ruskih otrok iz Kuvaške-
ga ozemlja v svojo oskrbo, nakopičila je
v obmorskih skladiščih ogromne imo-
žine živil in oblačil, ki so čakale le ladij,
da jih vanje naložijo in odpeljejo. Po se-
vernem potu je postal med tem časom
prevoz nemogoč, ker so morja zaleden-
ela.

Italijansko delavstvo pa je bilo te-
kom zime svojo pomožno akcijo potom
strokovne internacionale že dobro orga-
niziralo in 12. februarja t. l. je velik pa-
rik odplul iz Genove v Novorosijsk
ob Črnem morju. Na njem je bilo za nad
60 milijonov naših kron najrazličnejših
živil, obleke, potrebnih drobnarij, zdravil
itd. Pošiljka je bila namenjena gladijo-
čemu Povolžju.

Koj, ko so postala severna pristani-
šča zopet prosta, se je zopet pričelo po-
šiljanje pomožnih darov v Kuvaško
ozemlje.

7. marca se je napotila ladja s
325.000 kg ržene moke, ki jo je bila in-
ternacionala nabavila na Švedskem, v

letsko luko Windau, od tam pa je letska
strokovna zveza poskrbela za nadaljnji
prevoz potom železnice v Šikrano, kjer
ima strokovna internacionala glavno
skladišče za Kuvaško ozemlje.

Četrta ladja je odplula 16. marca iz
Hamburga v Windau. Natovorjena živi-
la te ladje so znašala skupaj okrog
1.000.000 kg.

Do 16. marca je Amsterdam poslal v
Rusijo raznih živlenskih potrebščin in
blaga za okroglo 200 milijonov kron
vrednosti, če jo približno preračunamo v
našo valuto.

Do tu sega uradno poročilo. Toda,
kolikor posnemamo iz njega, je morala
začetkom aprila odpluti še ena ladja, na-
tovorjena z 1.200.000 kg živil, predvsem
ržene moke.

Poleg tega je bilo v skladiščih Med-
narodne strokovne zveze v sredini mar-
ca pripravljenih 18.405 moških lop in pla-
ščev, 26.000 čepic, 3511 ženskih plaščev,
10.000 parov nogavic in za 38.670 kg ob-
leke in perila za otroke, kar so po naro-
čilu mednarodne zveze izdelali na Če-
škoslovaškem.

Pomožna akcija prof. Nansena je
tudi dobila iz Amsterdama dve pošiljati
zdravil v skupnem znesku kakih
10.000.000 naših kron, tretjo pošiljatev
zdravil pa je internacionala sama poslala
v strahujoče gruzijsko ozemlje in sicer
je veljala ta pošiljatev kakih 5.000.000
kron.

Amsterdam dela, dela mrzlično.
Predvsem pripravlja nove pošiljatev ži-
vil, ker so ta v danih razmerah najnuj-
ša. Dela z največjo požrtvovalnostjo
navzlic vsem težočam, ki postanejo
vsakomur jasne, če pomisli n. pr. na pro-
metne razmere v sedanji Rusiji, navzlic
klevetam od vseh strani. Štatistike kon-
čanega dela bodo govorile najboljši go-
vor, kako je mednarodni socialistični
proletariat, sam izstradan, sam beden,
stal s svojo veliko strokovno organiza-
cijo ruskemu sotrpnu ob času njegove
najhujše Golgate na strani. Te dni smo
zopet slišali, da namerava internacionala
sprejeti novih 60.000 revnih, umirajočih
ruskih otrok v svojo oskrbo.

Proletariat vseh dežel se je odzval
obupnemu klicu izsušenih ust in prvemu
pozivu svojega vrhovnega strokovnega
vodstva.

Tudi naš proletariat je začel izvr-
ševati, kar mu vleva njegova sociali-
stična zavest. Sodrugi, delavci, delavke:
Mi ne smemo dopustiti, da bomo po tem
delu nekdoč postavljeni v luč najmanjših
in najmanj zavednih med vsemi!

Pomoč celjskim stavku- jočim kovinarjem.

V četrtek, 13. aprila se je vršil v
Mariboru shod vseh mariborskih podruž-
nic v Strokovni komisiji združenih orga-
nizacij. Udeležba je bila lepa, govori
sprejeti z velikanskim navdušenjem, rav-
no tako pa tudi resolucija, ki jo objavlja-
mo v celoti. Iz nje se tudi vidi, za kaj
je šlo.

Resolucija.

sprejeta na javnem shodu celokupnega
delavstva Maribora, dne 13. aprila 1922.

Poročilo o stavki naših bratov kovi-
narjev v Celju vzamemo z velikim zani-
manjem in odločnostjo na znanje, ker ve-
mo, da se ne bore samo za svoj obstoj,
temveč za obstoj nas vseh in da bo nji-
hova zmaga tudi naša zmaga.

Radi tega pozdravljamo izdano pa-
rolo Strokovne komisije, da naj žrtvuje

vsak delavec za časa stavke od svojega
zaslužka najmanj

2 ure od svojega tedenskega zaslužka
in kovinarji na podlagi sklepa centralne-
ga odbora kovinarjev

4 ure od svojega tedenskega zaslužka
za stavkajoče v Celju.

Sodrugom v boju pa kličemo: Ne
bomo dopuščali, da bi morali radi po-
manjkanja sredstev od Vašega težkega
boja odnehati! Pomagali Vam bomo zma-
gati! Našim izkoriščevalcem moramo
pokazati, da smo složni! Zato Vam kli-
čemo vztrajajte!

Vaša zmaga je tudi naša zmaga! Naj
živi proletarska solidarnost!

Podobno so se vršili shodi te dni tu-
di na Jesenicah, v Gruštanju, na Muti, v
Sv. Lovrencu na Poh, na Fali, v Štorah,
v Celju (nekovinarske stroke), v Roga-
ški Slatini, na Vrhniki, v Trbovljah in v
Kranju. Povsod so bili sprejeti sklepi, ka-
kor v tej resoluciji, razen na Fali in v
Štorah, povsod brez debate, proti pa ni
glasoval nikjer noben delavec. Slični
shodi se bodo vršili tudi podrugod.

Strokovni kongres.

Strokovna komisija za Slovenijo v
Ljubliani je sklicala dne 25. in 26. marca
t. l. svoj II. strokovni kongres, na kate-
rem je bilo zastopanih 57 delegatov vseh
v Strokovni komisiji včlanjenih strokov-
nih organizacij. Kongresa sta se udele-
žila kot gosta tudi s. Vilim Bukšeg iz
Zagreba in s. Luka Pavičević iz Beogra-
da. Prvi dan je predsedoval kongresu
predsednik Strokovne komisije s. Viktor
Zore, drugi dan pa s. Ivan Krušič iz Tr-
bovelj.

Preobširno bi bilo, če bi hoteli poro-
čati o vseh referatih in debatah, katere
so bile mnogokrat jako zanimive in so
jasno ločile duhove delegatov. Podati
hočemo le misli, ki so nas navdajale na
tem kongresu.

Kdor je pazljivo zasledoval strokov-
ni pokret v Sloveniji in strokovno politi-
ko posameznih funkcionarjev v naših or-
ganizacijah, ta je opazil, da je bila ta
strokovna politika mnogokrat jako kon-
servativna in da so se strokovne orga-
nizacije vedno holi in bolj pretvarjale iz
hojnih v zgolj mezdne organizacije, ker
niso imele dovolj idejnega vodstva. Ti-
stih pa, ki so hoteli v strokovnih organi-
zacijah obdržati in še bolj razviti zmož-
nost za boj in ki so hoteli vcepiti v naše
organizacije načelo, je bilo malo, toda na
kongresu so tvorili močno opozicijo, ki
je končno tudi zmagala.

S. Tokan je poročal o zedinjenju
strokovnih organizacij v Glavni delavski
savez Jugoslavije. Zedinjenje je bilo v
načelu sklenjeno, izvedba pa se je pre-
pustila Strokovni komisiji, ki bo imela
težko nalogo postaviti pri današnjih ne-
enakih organizacijskih razmerah v državi
naše organizacije na zdrav in močan te-
melj. Debata k temu referatu ni kazala
nobenih posebnih nasprotij.

Zanimiva pa je bila debata k referatu
s. Svetka o prispevkih strokovnim or-
ganizacijam. Tozadevna resolucija pri-
poroča vsem strokovnim organizacijam,
da naj znaša prispevek zaslužek ene ure
na teden. Ta sistem, kakor tudi višina
je mnogo bolj pravična, nego dosedani
način, ko je plačeval navadni delavec
celo uro, boljši pol ure, najboljši ¼ ure!
Tisti, ki so strokovne organizacije razu-
meli prav in ki vedo, kaj je boj, so ta na-

in blačevanja prispevkov odobraval, našli pa so se tudi stari strokovničarji, ki so temu ugovarjali. Tisti, ki so svoječasno ugovarjali progresivnemu davku za politično stranko (SSJ), so nastopili zoper progresivnost tudi na strokovnem kongresu. Čeprav to še niti progresivnost ni, temveč le procentualnost. Kar se pa tiče višine prispevkov, pripominjamo, da morajo strokovne organizacije biti **bojne organizacije** in prav čudili se bodo, če bodo te organizacije zmožne voditi resne boje zoper kapitalizem, če bodo prispevki znašali tedensko samo 8 K, kar bi pri današnji draginji zadostovalo pač komaj za dobro upravo, za boj bi pa ne preostalo prav nič.

Volitev odbora Strokovne komisije pa je razjarila nekatere sodruge, ki bi prikrojevali strokovni pokret še vedno radi po starem kopitu, ki se je izkazal kot preslab za današnje borbe. — Vrgli so vso silo na to, da »mladinu« onemogočijo delo, toda kljub naporom se je sestavil odbor Strokovne komisije tako, da nam daje upanje, da bo strokovni pokret spravil zopet v prvi tir.

Obširni dnevni red vsled prekratkega časa ni bil popolnoma izčrpan, vendar pa je kongres zadostil svoji nalogi.

Videli smo, da je bilo dosedanje vodstvo premalo energično, da je delavskim težnjam posvečalo premalo važnosti in da se je zato porajalo v delavskih vrstah nekako mrtvilo.

V bodoče mora biti drugače. Strokovni kongres je začrtal novi Strokovni komisiji smernice za bodoče delo. Pokazal ji je, kaj ni bilo prav in kako mora biti, da bo naš Strokovni pokret zmožen bojev, ki so dnevno hujši.

Strokovna komisija naj polaga važnost ne le na mezde boje, temveč vso pozornost naj obrne na skrupucano socialno zakonodajo in na izobrazbo članstva, s čimer se bo delavski položaj v precejšnji meri zboljšal v organizacijah, s tem pa tudi v splošnem!

(O priliki prinesemo o tem kongresu širšo razpravo ali vsaj sprejetje resolucije. Op. ur.)

RAPALLO IN KOROŠKA.

Naši delegati se nahajajo zopet v Rapalu.

Tudi slovensko delavstvo spremlja z globokim zanimanjem njihove razprave, ki naj bi nam končno enkrat prinesle z Italijo pravi mir.

V Rapalu so tudi naša srca, tako povdarjamo sedaj z vso odločnostjo:

Naši odgovorni delegati morajo rešiti tam vsa vprašanja z globoko zavestjo odgovornosti, brez ozira na mnenje nepoučenih in na svojo popularnost. Ko smo čitali Šušteršičevo knjigo, ste se nam poglavji Rapallo in Koroška, dopadli. Povejmo že enkrat, da nedvomno stoji:

Naše vladajoče stranke so nam iz strahu za svojo popularnost zaigrale ozemlje do Wilsonove črte in vso Slovensko Koroško. To so črne strani v politični zgodovini takrat odgovornih slovenskih politikov, zlasti slovenske ljudske stranke. Kukavice so se bale odgovornosti in so kukale z množico. In vso odgovornost so hoteli naprtiti na rame starega Pašiča, za katerega rame je bila ta odgovornost v resnici pretežka. O tem že danes ne more biti nobenega dvoma, kako bo takratno slovensko politiko zgodovina sodila.

Mi smo takrat svoje mnenje tako povedali, kakor smo ga povedali danes

in mislno modrijani, ki modrujejo gledajoč nazaj.

Žal, da smo povedali to menda pretilo in preskromno — kar je bil v tem trenutku vsekakor tudi greh.

Politične vesti.

+ **Spretno manevriranje italijanske delegacije.** Iz Genove poročajo, da ne potekajo pogajanja o izvršitvi rapalske pogodbe baš ugodno. Med našo in laško delegacijo obstoje precejšnja nasprotja, to pa zlasti zaradi tega, ker so pri laški delegaciji zaupniki fašistov. Laška delegacija poskuša pogajanja zavleči, da bi s spretnim zakulisnim manevriranjem izpremenila politični položaj v svojo korist. Zanimiv je v tem oziru članek v »Eri Nuovi«, ki prinaša pogovor njenega poročevalca z državnim podtajnikom Tostijem, ki vodi v Santi Margheriti pogajanja. Po njegovem mnenju se bodo pogajanja znatno zavlekla, ker razpravljajo o celi vrsti točk. Bajse se je jugoslovanska delegacija že prepričala o upravičenih laških zahtevah. Za to tudi ni predložila reškega vprašanja mednarodnemu forumu, temveč je sklenila, da ga bo rešila sporazumno z laško delegacijo. Tosti je mnenja, da se bodo vlekla pogajanja več mesecev.

+ **Pred splošno razorožitvijo vseh držav.** Vprašanje splošne prostovoljne razorožitve vseh držav brez izjeme se bo zaradi energične ruske delegacije najbrž rešilo povoljno. Francija je že takorekoč osamljena v stremljenju, da bi vprašanje splošne razorožitve sploh ne prihajalo na dnevni red. Francoski ministriški predsednik je zato naročil francoski delegaciji, naj bo previdna in naj svoje ukrepe dobro premisli. Kakor je znano, je zlasti v oboroževanju sledila naša država Franciji čez drn in strn. Po poročilih iz inozemstva, je naša armada za francosko relativno najmočnejša. Ta poročila so odposlali inozemski strokovnjaki, ki so se mudili v Jugoslaviji.

+ **Finančni predlogi ruske delegacije.** Predsednik ukrajinske sovjetske republike Rakovski, je izročil finančni komisiji predloge ruske delegacije. Predlogi vsebujejo sledeče točke: 1. Ruska delegacija zahteva, da se na konferenci storijo obvezni sklepi zoper oboroževanje na kopnem in da konferenca naglaša, da bi se izdatki za vojaštvo v bogatih državah dali boljše izrabiti v korist držav s slabo valuto. 2. Ruska delegacija predlaga, naj konferenca določi stalno razmerje med ameriško in angleško valuto na eni in valuto ostalih držav na drugi strani. 3. Ruska delegacija predlaga, naj države, ki imajo velike rezerve zlata, dovolijo kredite onim državam, ki nimajo zlata. 4. Ruska delegacija predlaga, naj se umetno dvigovanje vrednosti valut v posameznih državah paralizira z določitvijo stalne kupne cene dolarja in angleškega funta. 5. Ruska delegacija predlaga, naj se Rusiji dovoli mednarodno posojilo za ustalitev njenega papirnatega denarja.

Dnevne vesti.

Še o poštni upravi.

Po poročilih, ki nam dohajajo o naši poštni upravi oziroma njenih bogovih, vladajo tam prav neverjetne srednjeveške razmere. Gorje podrejenemu uslužbencu, če se zameri ali če ni simpatičen kakemu višjemu mogotcu. Njegov polo-

žaj ni zavidanja vr eden. Sikan se prično, ki gredo do krvi. In to očito na veliko veselje opazovalcev brez vsacega sramu ali celo respekta pred pravico. O kaki pravici sploh ni govora. Moderna socialna in demokratska načela tlačijo ti zaostali Janezi neusmiljeno v blato. Ni človeka, ki bi si upal energično nastopiti proti mističnim boginjam, protekciji in korupciji.

Poštni ravnatelj Kurent je lansko leto neusmiljeno žalil v svoji pisarni vpricho drugih spomin pokojnega očeta podrejenega uradnika Detela, o katerem je, mnogrede omenjeno, izdala njegova občina Zagorje najboljše spričevalo. Na kar ga je le-ta moral seyeda tožitj in je dobil Kurent plačilo dasi skromno, po milosti tožitelja. Kar pa temu kar ne gre v glavo. On je menda še vedno trdno prepričan, da velja zakon le za ubogo paro nižjega uslužbenca. Očitalo se je takrat tožitelju, da se ne drži službenega reda, ker je brez predidočega dovoljenja svoje višje oblasti vložil tožbo proti svojemu predstojniku; kakor bi moral imeti zato sploh kako dovoljenje, da se sme potegniti kot sin za čast pokojnega očeta, ki se braniti ne more.

Isti ravnatelj je dolžil pričo Detela pri obravnavi radi poštnih tatvin dne 7. februarja različnih nečastnih lastnosti ter ga tako izpostavil javnemu zasnelovanju. Na tozadevno prošnjo na ravnateljstvo, naj g. Kurent utemelji z dejstvi svoje payšalne obdolžitve proti Deteli oziroma iste prekličce, je dobil uradno, mesto v zaprosenih 14 dneh, za postopanje mnogo prepozno drzno izjavo g. Kurenta, v kateri izjavlja, da ne čuti nobene potrebe utemeljiti svoje pred sodiščem podane izjave. In poštno ravnateljstvo pristavlja, da se popolnoma strinja s tem njegovim stališčem. Torej sedaj še nova pismeno uradno podana žalitev višje oblasti same. Kakor da bi jo kdo vprašal za njeno mnenje, katero tu ne prihaja najmanje v poštev. Vprašanje obstoja edingole, če se Detela strinja z izjavo. Ravnateljstvo to čisto nič ne briga. No, tu se pa že vse preneha! Prosimo naše poslance, da zahtevajo energično jasno in točno tozadevno izjavo od poštnega ravnateljstva v Ljubljani.

O kaki tankovestnosti teh gospodov ne more biti govora. Uradne kvalifikacije oseb se kar naročajo oziroma ukazujejo. Tako je ravnatelj V. dal na višji ukaz slabo kvalifikacijo Deteli.

Da, poštene železne metle bo treba pri poštni upravi, kakor je rekel državni prайдnik Dominico, pa predvsem od vzgoraj!

Vsem javnim nameščencem! Prejeli smo in objavljamo, čeprav si ne moremo odreči par opazk:

Nekateri dnevnikarji so prinesli vest, da namerava vlada vsem nižjim državnim uslužbencem s 1. majem t. l. znatno skrčiti rodbinske doklade. To bi od 1. maja t. l. v mnogih primerih ne dosegalo niti one izmere, kj je bila priznana lansko leto. Takisto doznava O. Z. javnih nameščencev in upokojencev, da je pričakovati zavlačevanje izplačila II. obroka že zapadlih draginjskih doklad. Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev bo proti tej vladni nameri nastopila z energičnim javnim protestom in sklituje v to svrhu za

torek, 18. t. m. ob 20. uri velik shod

v »Mestnem domu«. Na shodu bosta poročala tovariša Peter Deržaj in Karel Urbančič, prvi o maksimiranju rodbinskih doklad, drugi o nameravanem

zavlačevanju izplačila novih draginskih doklad za ostalih 45 dni. Vsa pokrajinska združenja in organizacije se pozivljajo, da prirede isti dan in z enakim dnevnim redom enake protestne shode.

Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojujencev za Slovenijo.

Tako oklic. Kar se tiče znižanja doklad slugam, je že sklenjeno, ne le da so nekateri listi prinesli to vest! Izšla je že naredba! »Jutro« govori 14. t. m. proti tej naredbi in se vprašuje, kaj je delala opozicija, da ni kričala proti temu. Kakšna opozicija? V finančnem ministru? Ali v ministrskem svetu? Morebiti imamo pa res kakega socialista v ministru, ki ne vemo zanj. Morebiti sta gg. Žerjav in Kumanudi prestopila k nam?

Takrat, ko se zvišujejo plače vsem visokim glavam, posebno vojaškim, ko so se zvišali dohodki tudi poslancem, ministrom in kralju, vsem seveda zato, ker draginja raste, takrat se znižujejo dohodki slugam in poduradnikom, najbrž zato, ker draginja pada.

Organizacija javnih nameščencev sklicuje shod in »Jutro«, list vladne stranke, kriči proti vladi in kliče opozicijo na pomoč. Poslušajte, kako govori ta vladni list v naši demokratični vladi in o poslancu Reisnerju, ki so ga izvolili in agitirali zanj kot za svojega tovariša predvsem javni nameščenci, in ki je ob enem tudi referent za vse zadeve javnih nameščencev! »Jutro« pravi, da se je naredba rodila v glavi kakšnega birokrata, minister se je zanesel na referenta, ministrski svet nima časa za premislek in nesreča je tu! Finančni odbor prezre važnost naredbe, saj še opozicija ni zakričala, ki išče v vsaki juhi las. Če bi mi tako protivladno pisali, bi reklo »Jutro«, da podiramo državo!

Predvsem to ni las v juhi, temveč kol po glavi! Dalje vpraša demokratični minister demokratični posl. klub za mnenje in pri tem je merodajen glas poslanca Reisnerja, ki je referent za zadeve svoje organizacije javnih nameščencev. Ta je vedel o vsem, pa je skomignil z rameni, ker se briga le za tiste, ki imajo zlate ovratnike. Sluge naj pa le pritisnejo, ko bodo zakričali, jih pojdem branit, se pokažem pri tem, da delam zanje in če jim kakšnih 88 par pridobim nažaj, mi bodo hvaležni in me bodo zopet volili. Če kdo ne bo zadovoljen, mu bo pa zlati ovratnik vrata pokazal. Sicer pa niti zlati ovratniki nimajo vzroka biti zadovoljni. Nimajo drugega ko oves in bič, dočim nižji seno in bič. Koliko tega in onega, je odvisno od tega, kako pridni boste — zato se porcije obojega ne smejo določiti stalno, samo za vsak dan sproti. To je globoki smisel vseh teh skakajočih doklad in obrokov.

Ta kol po glavi bo pa vendar marksomuy dopovedal, da pri demokratih ni demokracije. Volitve bodo tajne! Varčevati bo treba začeti drugod!

Češkoslovaški državljani v Sloveniji in Prekmurju letnikov 1902., 1901. in 1900. so pozvani k naborom v prostorih češkoslovaškega konzulata v Ljubljani, Breg 8/l. in sicer 12. maja vsi, ki stanujejo izven Ljubljane, 13. pa oni iz Ljubljane in najbližje okolice. Tej obveznosti morajo zadostiti tudi starejši letniki, ki se dosedaj niso predstavili. Obvezanci se morajo izkazati z rednim čl. potnim listom ali domovnico in potrdilom o istinitosti, izgotovljenim občinskim uradom stalnega bivališča.

Ljubljana.

Ljubljanski trg. Govedina na trgu od 44 do 60 K po kakovosti, po mesnicah 60 do 64 K. Kvaliteta govejega mesa se je v boljših lokalih precej dvignila. Teledžega mesa je za praznike primanjkovalo: cena 52 K kg. Prekajenega svinjskega mesa je bilo dovolj. Izdelki malih mesarjev so se v kakovosti znatno dvignili. Sveže svinjsko meso 76 K kg. slanina I. vrste 96 K, II. 92 K, mašč. 96 do 100 K kg. — Perutnine je bilo na trgu malo, Kokoš 90 do 140 K po teži, gos 200 K. — Rib je došlo na trg premalo vsled poplav tik pred prazniki. Naprava ribjih bazenov na trgu je nujno potrebna, da ni ribji trg odvisen od vremenskih prilik. — Glede mleka je vladala za praznike velika mizerija. Poleg pomanjkanja je tudi slabo vreme mnogo pripomoglo k temu, da ni došlo mleko v zadostni množini v Ljubljano. Cena: surovo 10 K liter, pasterizirano 11 K. Enako je primanjkovalo surovega masla: cena za navadno maslo 150 K, čajno 180 K. — Jaje je na trgu zadostno, cena 3.50 do 4 kronę kos. — Sadja je na trgu dovolj. Jabolka 28 do 38 K kg po kvaliteti, ena oranža 7 do 10 K, limona 2 do 3 K, kg fig 48 K, kg. datelinov 88 K, suhe češplje 40 K, suhe hruške 20 do 30 K. — Kava: Rio 112 K, Santos 132 K, Portoriko 170 K kg, kristalni sladkor 60 K, v kockah 66 K, riž II. vrste 32 K, I. vrste 42 K, olje namizno 96 K liter, jedilno 88 K, cel poper 88 K, paprika III. vrste 80 K, sladka 160 K, testenine II. vrste 36 K, I. vrste 42 K kg. — Žitne cene so zadnje tedne stabilne. Pšenica 18.50 K kg, moka št. 0 26 K kg v detajlni prodaji, rž 17.50, ječmen 14 K, oves 14 K, proso 15.50 K, koruza 14 K, ajda 16 K, fižol ribničan 15.50 K, prepeličar 19.50 K, leča 40 K, kaša 22 K, ješprenj 26 K, otrobi 10 K, koruzna moka 19 K, ajdova moka 28 do 30 kron. — Zelenjave je na trgu v izobilju. Glavnata solata 60 K kg, radič 45 K kg, karfižola 45 K kg, ohrovt 20 K kg, kole-rabe 12 K kg, grah v stročju 60 K kg, čebula 28 K, krompir 5 do 6 K, kislja repa 12 K, kislo zelje 14 K.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo obvešča svoje člane, da se javne odboro ve seje radi prezidavani ne vršijo v mal dvorani »Mestnega doma«. Novi lokal se objavi potom dnevnikov in v oknu društvene pisarne Sv. Petra cesta šte. 12.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Drž. Borze Dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 2. do 8. aprila 1922 dela 232 moških in 158 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 239 moških in 209 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 157. — Dela iščejo: viničarske družine, strojni in stavbeni ključavničarji, kovači, krojači, šivilje, peki, mlinarji, mesarji, sedlarji, natakariče, natakariji, dninarji, dninarice, pisarniške moči, vzgojiteljice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, čevljarji, mizarji, zidarji, tesarji, stavbeni in strojni ključavničarji, viničarske družine, drvarji, sodarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, sobarice, vajenci, vajenke itd.

Praški moški zbor Smetana, broječ 55 pevcev, nastopi v sredo, dne 19. t. m. v veliki dvorani hotela »Union«, pod vodstvom svojega zborovodje Rudolfa Černyja. Černy je eden najznamenitejših čeških zborovodij ter je pripeljal svojo pevsko četo do najlepše umetniške popolnosti. Rojen leta 1876. je absolviral uč-

teljišče v Pragi ter je nato študiral solopetje pri Moricu Walersteinu in klavirsko igro pri Sladkovskem. S svojimi tovariši Mikolašem Novakom in Svojskijem je ustanovil češki pevski kvartet, v katerem je pel II. tenor 15 let, to je od leta 1899. do 1914. je bil duševni vodja tega kvarteta in prepotoval z njim celi svet. V letu 1902. so koncertirali po Češkem, v Nemčiji in v severni Ameriki, kjer so priredili 30 koncertov; v letu 1903. je bil kvartet na Balkanu, v letu 1906. pa je prepotoval celi svet in priredil posebno veliko število koncertov na Japonskem. Ta kvartet ima velikanske zasluge za propagando češke umetne in narodne pesmi. Našemu občinstvu se bo predstavil Černy kot zborovodja na koncertu praške Smetane, ki se vrši v sredo, 19. aprila v veliki dvorani hotela »Union«.

Cirkus Renlow, nam že od lanskega leta znan, je prišel te dni v Ljubljano, kjer hoče ceni občinstvu nuditi nekaj prvovrstnih predstav. Najboljši material, slovitih jezdni in telovadni umetniki na izbornu dresiranih konjih so vzbujali že v največjih mestih Evrope veliko pozornost in priznanje. Več v oglasih in lepakih.

Celle.

IZ IZREDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA CELJSKEGA.

na kateri se je sklenilo zidanje dveh stanovanjskih hiš. Zdi se nam potrebno, da še povemo nekaj misli k sklepu, ki smo ga že priobčili. Ta sklep ni bil po našem progresivnem načinu, temveč treba je bilo iskati kompromisnega izhoda, da sploh že pridemo iz posvetovanja k dejanju. Nismo hoteli, da bi se obrestni ter amortizacija iskale v splošnih občinskih dohodkih, temveč uvedel bi se naj progresiven stanovanjski davek, ki bi se naj določil izven občinskega proračuna. Videli smo pa že pri prvem provizoričnem predlogu, ki že ni bil več čist, da smo trčili pri nekaterih egoističnih demagogih na odpor. Gospod Bizjak Schneiderlein je priobčil v »Novi Dobi« dolg članek, s potoki demagoških solz, da bo delavec, uradnik ter mali obrtnik propadel, če se bo sprejel predlog za progresivni stanovanjski davek. Demokratje so pridali še komentar, da ne bodo zato, ker ta predlog ni v korist hišnih posestnikov. S tem ste enkrat pokazali pravo barvo. Pred sejo obč. sveta se je predlog še enkrat izpremenil in je dobil popolnoma drugo sliko. Namesto, da bi se zidale 4 stanovanjske hiše, se bosta zidali samo dve. Davek se je znižal na polovico in velika večina kritja bo tekla iz splošnih občinskih dohodkov. Gospodu Bizjaku še tudi to ni bilo po volji ter se je začel cmeriti, kar drugim njegovim pristašem očitno ni bilo prav. Gospodu Bizjaku, ki še ni hišni posestnik, in tudi vsem tistim, kateri bi mu hoteli verjeti, da so njegove krokodilove solze pristne, inamo samo sledečo povedati. On najbrže komaj čaka, iz golega idealizma seveda, da bodo odpravljene stanovanjske naredbe in da bodo imeli hišni posestniki proste roke za povišanje najemnine. Takrat ne boste plačali samo 15% davka, temveč bo premalo 100 do 300% — pa še več. Kaj mislite, da je torej boljše za malega obrtnika, uradnika in delavca? Da branimo z vsemi sredstvi najemnika, ali da delate občinsko politiko, ki bo v korist hišnih posestnikov? O tem bomo še spregovorili!

Ptuj.

Za prvi maj. Krajevna politična organizacija S. S. J. pozivlja vse sodruge,

da se pripravijo na dostojno praznovanje prvega maja. Posebno zaupniki iz okolice naj agitirajo za čim večjo udeležbo okoliškega delavstva. Vsa pojasnila glede proslave daje odbor za proslavo prvega maja, kateremu načeluje sodrug Šegula.

Antituberkulozna liga. Pretekli dni se je vršil na glavarstvu sestanek za ustanovitev antituberkulozne lige. O sestanku smo izvedeli iz časopisnih poročil, katera pravijo, da »so bili zastopani vsi sloji«, kar ne odgovarja resnici. Ugotavljamo, da na omenjeni sestanku ni bil povabljen noben zastopnik delavstva in revnih slojev, kateri nosijo vsled širjenja tuberkuloze najhujše posledice. Inicijativa za ustanovitev protituberkulozne lige je vsekakor hvalevredna in jo pozdravljamo. Smo pa tudi mnenja, da je prvi korak za ustanovitev lige ponesrečen, prvič radi tega, ker se je na omenjenem sestanku razpravljalo tudi o stvarih, ki so v dametralnem nasprotju z bojem proti jetiki. Mislimo namreč na »Vinarsko razstavo«, o kateri prireditvi se je na sestanku govorilo. Za vinogradnike je mogoče prireditve »Vinarske razstave« koristna, ne koristi pa boju proti tuberkulozi. S tem, da se prireja »Vinarske razstave«, se prav gotovo širi alkoholizem, ki je eden izmed glavnih povzročiteljev jetike in drugih bolezní. Drugič je iniciativa ponesrečena radi tega, da se ni na sestanku povabilo tudi zastopnike delavskih organizacij, ki bi k ustanovitvi gotovo veliko pridomogli s tem, da bi med ljudstvom širili zanimanje za tako koristno stvar. Po našem mnenju ne zadostuje, da razpravljajo o tuberkulozi in boju proti njej samo sloji, ki stanujejo v udobnih palačah in stanovanjih, pač pa bi se moralo v prvi vrsti opozoriti na tuberkulozo širše ljudske sloje, ki prebivajo po vlažnih in nezdravih katakombah, ki so pravcata skladišča tuberkuloznih bacilov. Dokler se teh slojev ne pritegne k sodelovanju, bo uspeh v boju proti tuberkulozi majhen, prav majhen. Napisali smo te vrstice z dobrim namenom dobri stvari koristiti.

Proti povečanju kraljeve civilne liste.

(Iz govora narodnega poslanca sodruga Rudolfa Golouha v 54. seji narodne skupščine.)

Gospodje! Mi bomo glasovali proti povečanju kraljeve civilne liste iz principielnih razlogov in iz razlogov štednje. Tisti, ki zagovarjajo povečanje civilne liste, jo zagovarjajo med drugim tudi s tem, da trdijo, da je kralj najboljša vez med raznimi deli naroda. Gospodje! To poimovanje kaže že samo po sebi, kako si zagovorniki povečane civilne liste predstavljajo državo, njeno ustrojstvo in njeno zastopstvo. Če je to v resnici tako, potem vam moram reči gospodje, da je vez, ki spaja posamezne dele našega naroda, silno rahla in da bi bilo od vaše strani mnogo pametneje, če preokrenete svojo politiko tudi, kar se tiče tega vprašanja: poboljšanja vezi med posameznimi deli našega naroda. Zidajte rajši na zadovoljnost naroda, glejte, da bo narod mogel bolje živeti, glejte, da postane naša zemlja bolj svobodna in bolj demokratična — in s tem ste učinili in dosegli to, kar je najbolj potrebno in kar je najbolj učinkovito proti onemu strahu, ki Vas tako straši: proti nezadovoljnosti širokih mas ljudstva, proti separatizmu in proti vsem onim stremljenjem, ki se pojavljajo proti vaši želji v naši državi.

Mi socialisti smo republikanci, in to ne od danes, ampak od nekdanj, od dne, ko smo postali socialisti, od dne, ko je socializem pričel živeti in se razvijati. Mi smo za republikansko obliko države ne morda radi tega, ker imamo kaj proti osebi različnih kraljev, ampak, ker stojimo na stališču, da mora narod sam določiti obliko, kako naj se vlada, in da mora narod sam izbrati tiste, ki naj stojijo državi na čelu.

Toda poleg tega, da smo republikanci, poleg tega, da stojimo na stališču, da mora v državi vladati narod in ne kralj, poleg tega, da zastopamo stališče, da mora v prvi vrsti skrbeti za narod, poleg vseh teh razlogov, gospodje, smo proti monarhistični obliki vladavine tudi radi tega, ker vidimo v tem le sredstvo za vladajoči razred, da skrije za zastavo monarhije svoje razredne interese, svoje špekulacije in kapitalistične račune.

Gospodje! Ne smemo pozabiti, da narašča v naši državi, ki je dan za dnem bolj reakcionarna, lakota bolj in bolj, da se širi v naši državi nezadovoljnost ne samo med proletariatom in revnim narodom, ampak da se širi nezadovoljnost že tudi v takozvanih nekoliko bolj situiranih slojih: med uradničtvom in srednjim slojem. Ako hočete, gospodje, da postavite jez proti nevarnosti od te strani, morate pojmovati vaše dolžnosti nekoliko drugače. Danes, ko vemo, da imamo na tisoče in tisoče najpotrebnejših državnih uslužbencev: železničarjev v bedi in v težavi — baš včeraj ste imeli priliko, da ste o tem več slišali — baš danes dokazujete, da Vam ni mar za potrebe delavstva, da Vam ni mar za potrebe producenta. Še danes stojite na stališču, da za železničarje ni denarja, da za državne nameščence ni denarja; toda v istem trenutku, ko zagovarjate svojo politiko z ozirom na te stanove s sklicevanjem na finančne težave, pa pridete pred parlament z zahtevo po povečanju civilne liste v taki meri, kakor smo baš čuli.

Gospodje! V državi imamo nekoliko univerz, ki so nam neobhodno potrebne. Nekaj od teh univerz je v nevarnosti, da bodo morale prenehati s poukom, ker ni sredstev. Gospodje! Bolnišnice v Sloveniji, ki so tako nujno potrebne, so bile še pred nekaj tedni v nevarnosti, da se bodo morale zatvoriti, ker vlada ni dala denarja na razpolago. Imamo nižje kategorije državnih nameščencev, katerim ste povečali draginjske doklade za cenih 80 para dnevno. Imamo državne uradnike, katerim ste sicer določili povišanje plač, toda hočete to povišanje zopet odtegniti, oziroma ste na delu, da ga odtegnete. Toda v tem trenutku, ko stojimo socialno tako slabo, ko narod propada radi razsajajoče draginje, v tem trenutku pa pridete pred parlament z zahtevo, naj se poveča kraljeva civilna lista za one bajne milijone. Kaj naj si misli narod, kaj naj si mislijo tisti, ki ne vedo, kako bodo jutri žveli ob takem vašem postopanju? Odgovornost za vse to pade na vas, posledice vsega tega bo nosila vlada. (Medklici iz vrst radikalne stranke: »Mi radi damo kralju to, kar predlog zahteva.«) Vi tako govorite, ker je to v interesu razreda, katerega zastopate.

Pri stvari je pa še nekaj drugega. Poleg razlogov, ki so jih navedli že predgovorniki glede tega, da je izdatek za civilno listo v tem predlogu previsok, poleg nesmiselnosti, da sedaj določamo gotovo vsoto za potrebe kraljeve v tuj valuti, poleg vsega tega pa moramo po-

misliti še na to, da s to civilno listo, tako lepo zaokroženo in povečano, nismo še odpravili vseh stroškov, ki jih nosi država za potrebe dvora. Že dosedaj smo imeli v našem budgetu nekaj prav čednih izdatkov za potrebe dvora in zdi se — ker predlog ne govori drugače — da bodo ti posebni stroški ostali še nadalje, čeprav se civilna lista poveča. To mislim na stroške za dvor, za maršalat na dvoru, za dvorno osobe, za tisti del vojaške sile, ki je na dvoru za parado. Vsi ti stroški bodo ostali še naprej na račun države, čeprav se poveča civilna lista.

Vlada je svoj predlog utemeljila silno kratko. Utemeljevanje pravi, da bo ta denar služil tudi v svrhu pokritja reprezentacijskih stroškov dvora. Toda, gospodje, če pomislite, da se bodo vsi ti stroški: za maršalat, za personal na dvoru, za moštvo še naprej plačevali iz budgeta, vidite, da ta predlog ni nič od te strani pravilno utemeljevan. Kajti reprezentacijski stroški bodo ostali še dalje na račun države.

Da reasumiram kratko: iz principielnih razlogov, ker smo republikanci in ker želimo videti na čelu države onega, ki ga izvoli narod s svobodnim glasovanjem, bomo glasovali proti povečanju civilne liste. Glasovali pa bomo proti temu tudi radi tega, ker mislimo, da je v prvi vrsti potrebno, da skrbimo za potrebe naroda, da skrbimo za potrebe delovnega ljudstva, da skrbimo za široke mase naših sodržavljanov, ki živijo danes v taki mizeriji in katerih življenje je dan za dnem neznosnejše, dan za dnem bridkejše. (Odobranje.)

PISMO IZ TRŽIČA.

Pred nedavnim časom je uredništvo »Napeja« apeliralo na dopisnike, naj nikar ne pišejo dolgih dopisov. Dobro, mi smo se tega držali, ker sploh nismo ničesar pisali. Naposled te pa vendar roke zasrbe, da nekaj napišeš žez ozirom na to, da bodo sodrugi, ki se jim slabo godi, gledali z nekako škodoželjnostjo na nas Tržičane, to se pravi tržiške delavce.

Pri nas res izborna živimo. Menda ga ni kraja, kjer bi tako udobno živeli. Tržiški podjetniki skrbje prvič, da je delavstvo sijajno plačano, mesarji pa skrbje, da prodajajo meso poceni kakor v argentiniji. Včasih gledamo delavci drug drugega, odkod toliko špeha na licih, saj ga še v mesnici ni bogve koliko na razpolago. Morda bodo nekateri Ljubljančani, ki posedajo pri Belem volku ali pri Fajmoštru, malo ostrmeli ter pogledovali po zemljevidu, kje je ta obljubljeni kraj. Povem jim na uho, da naj rajši ostanejo za mizo pri čvičku.

Smejte se, boga mi, smejte — tako je pri nas! No, pustimo nekoliko šalo na stran ter pogledajmo v razmere take, kakršne so. Kamorkoli pogledaš tukaj v delavsko življenje, vidiš — bolest, delavska stanovanja, hrana, vse, kar bi moralo delavstvo imeti, da si ohrani zdravje sebi in svoji družini, tega ni. Delavstvo je spoznalo, da je le potom organizacije mogoče izboljšati položaj; naše organizacije postajajo močne, delavska zavest se dviga, nasprotniki pa skušajo ovirati razvoj naših organizacij. Saj se skoro bolj bavijo klerikalni listi z našimi socialističnimi organizacijami, kot se pa bavi evropsko časopisje z genovsko konferenco. Menda pa bo genovska konferenca prav tako malo uspehov rodila, kakor klerikalno hujskanje proti nam. Tržiško delavstvo je spoznalo pravo pot — po tej poti bo šlo dalje, pa če je gospodom okrog »Novega Časa« prav ali ne.

Morda se kdo še danes krohota; ker je delavstvo izžemal, ali naj bo prepričan, da mu bo kmalu grenko.

Nekdaj je tržiško delavstvo naseljeno na lim raznim demagogom, ki so prišli v vrste organiziranega delavstva ter razbili organizacijo, danes pa jim je odzvonilo. Tukajšnje delavstvo čuti na svojem hrbtu posledice razkopa, toda rane se bodo polagoma zacelile. Judeži pa bodo dobili zaželjeno plačilo — brco.

Za praznovanje prvega maja se pridno pripravljamo. Letos bo tržiško delavstvo v dostojni manifestaciji pokazalo skupno fronto tistim, ki so se do danes sramotno smejali delavskim zahtevam. Vi, Ljubljanci, pa skrbite, da vas ne bo sram pred drugimi. Pozdravlja vas Ahasver.

Kulturni vestnik.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Drama:

16. aprila, nedelja popoldne ob 3. »Namišljeni bolnik«. Izven. — Zvečer ob 8. »Marija Stuart«. Izven.

17. aprila, ponedeljek popoldne ob 3. »Golgota«. Izven. — Zvečer ob 8. »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Izven.

18. aprila, torek »Namišljeni bolnik«. Red D.

19. aprila, sreda zaprto.

20. aprila, četrtek »Marija Stuart«. Izven.

21. aprila, petek »Anatol«. Red A.

22. aprila, sobota »Namišljeni bolnik«. Red C.

Opera:

16. aprila, nedelja »Madame Butterfly«. Izven.

17. aprila, ponedeljek »Trubadur«. Izven.

18. aprila, torek »Bajaja«. Red B.

19. aprila, sreda zaprto.

20. aprila, četrtek »Cavalleria rusticana«. Plesna legendica. Red C.

21. aprila, petek »Madame Butterfly«. Red E.

22. aprila, sobota ob pol 8. zvečer »Luiza«. Red A.

Šport.

Klub kolesarjev in motociklistov »Itrija« v Ljubljani priredi na velikonočni ponedeljek, 17. t. m. klubov izlet preko Notranjih goric-Borovnice na Vrhniko. Zbirališče izletnikov na križišču Rimske in Tržaške ceste. Odhod točno ob 1. popoldne. Vabljem so vsi prijatelji kolesarskega športa. — Reditelj.

Službena objava L. N. P. Klube, ki nastopijo v ponedeljek, 17. t. m. v prvenstvenih tekmah, opozarjamo, da naj postavijo reditelje (in sicer vsak klub 6), ki se morajo pol ure pred pričetkom vsake tekme javiti pri dežurnem odborniku L. N. P. gosp. Kreglju. Spored tekem na igrišču Sparta-Primorje je sledeči: Ob 14. Jadran-Slovan, sodnik gosp. Vrančič; ob 15.30 L. A. S. K.-Svoboda Moste, sodnik gospod Hus.

S. K. »Svoboda« Moste pri Ljubljani priredi v ponedeljek, 17. aprila 1922 celodnevni pešizlet na Šmarno goro. Zbirališče zjutraj ob 6.45 pred glavnim koldvorom, odhod točno ob 7. Udeležite se polnoštevilno ter prideljite še druge prijatelje narave. Športni pozdrav. — Odbor.

Izšla je 6. številka »Sporta«, edinega slovenskega športnega lista, ki si je v tretjem letu izdajanja pridobil splošne simpatije. Številka je okusno opremljena ter prinaša poleg druge zanimive vsebine poročilo o glavni skupščini Sportne Zveze ter s tem poročilo o športnem razvoju v Sloveniji v preteklem letu. List vsem najtopleje priporočamo. Posamezna številka stane 2 Din., v naročnini 1.50 Din. Naroča se v pisarni Sportne Zveze, Narodni dom, Ljubljana.

Gospodarstvo.

Znižanje cene češkemu sladkorju. Češkoslovaška družba za izvoz sladkorja je z dnem 12. t. m. znižala ceno sladkorja za pol češkoslovaške krone, ali po današnjem kurzu približno za 3 jugoslovanske krone pri kilogramu.

Cene žita na Madžarskem. (Budimpešta, 10. aprila.) Kilogram pšenice 31.25—31.50 K (t. j. 3.10 Din.), kg koruze 29—30 m. K (2.80—2.92 Din.), kg ovs 25.50 m. K (2.48 Din.), kg ječmena 25.50 do 26 m. K (2.48—2.54 Din.), kg prosa 28—30 m. K (2.73—2.92 Din.).

Znižanje železniških tarif v Švici. S 1. aprilom so znižale švicarske državne železnice svoje tarife za 20 odstotkov. Vlada je z največjo požrtvovalnostjo odredila to radi tega, da bodo njene železnice lažje konkurirale s sosednimi in na ta način poživela propadajoči tujski promet, od katerega se ohranja skoraj vse švicarsko prebivalstvo.

Da bo delavstvo razumelo ekonomski razvoj, da bo vedelo, kje so vzroki industrialnim krizam v kapitalistični družbi, da bo razumelo zakaj imamo vojne, zakaj podjarmljajo ozemlja drugih ljudstev, mora čitati liste, ki ga poučujejo in ne hujskajo kakor dela to meščansko časopisje. Učiti delavstvo, je naloga socialističnega časopisja. Med slovenskim delavstvom jo vrši »Naprej«. Marksiko, ki čita ta list, je hvaležen za pouk, ki ga je dobil v »Napreju«.

STATISTIKA VOJNIH INVALIDOV.

Mednarodno tajništvo invalidskih organizacij je izdalo statistiko vojnih invalidov, v kolikor jo je moglo zbrati. Po tej približni statistiki je danes v državah, ki so sodelovale v svetovni vojni, okoli 6 milijonov invalidov, ki so v državah razdeljeni takole: Francija 1.500.000; Nemčija 1.400.000; Anglija 1.700.000; Italija 570.000; Poljska 320.000; Amerika 245.000; Čehoslovaška 178.000; Avstrija 164.000; Jugoslavija 150.000; Kanada 88.000; Rumunija 84.000 in Belgija 40.000. Všteta ni Rusija, ki ima sama nad 2 milijona vojnih invalidov.

SODRUGI, PRIPRAVLJAJTE SE NA DOSTOJNO PROSLAVO PRVEGA MAJA!

Iz stranke.

Shodi. V ponedeljek dne 17. aprila se bo vršil shod ob pol 9. v Šmartnem ob Paki in ob 14. v Šmartnem ob Dreti. Poročal bo sodr. Koren iz Celja.

Po svetu.

Divje hazardno igranje v Gdansku. V nemškem časopisju se vedno bolj množe napadi na Zoppot, severo-evropski Monte Carlo. Kazino v Zoppotu, ki se nahaja v ozemlju proste gdanske države, je baje uničil številne ljudi tekom svojega obstoja in lastnike tega kazina smatrajo odgovorne za cinično ozračje, v katerem skubijo in ruinirajo obiskovalce. — V poslopiju je najti celo zastavnico, kjer lahko zastavijo žrtve svoje dragulje in vrednostne predmete, če so jih že preje pri ruleti osušili. Večina obiskovalcev obstoja iz Nemcev, za katerimi pridejo na vrsto Rusi in Poljaki. — Le malo pa se vidi Amerikancev, Angležev in Francozov. — V dokaz, kakšne velike svote denarja najdejo svojo pot v blagajno kazina, navaja slučaj nekega nemškega grofa, ki je izgubil pred kratkim dva milijona mark. Neki nadaljni človek pa je bil izročen skrajnemu pomanjkanju, kajti v teku treh tednov je izgubil pet milijonov mark. — Neki Berlinčan je priigral en milijon mark, a se vrnil v kazino in jih zopet izgubil, poleg vsega svojega premoženja. — Zakladnica države Gdansk dobiva velike svote od lastnikov kazina in delničarji podjetja dobivajo baje velikanske dividende. Kazino dobiva svoje žrtve predvsem iz vrst tekoni vojne obogatelih, katerim se zdi njih navzočnost v Zoppotu višek elegance. — Strast za ples ne vzbuja prav nič manj kritike kot pa igralska — strast. Razentega pa niso te strasti proste političnega izrabljanja. Soglasno z berlinskimi listi se del prebivalstva Porenske bridko pritožuje nad dejstvom, da je najti ženski del prebivalstva pogosto na plesiščih v rokah članov zavzniških okupacijskih sil. Kljub vsem protestom moralistov pa je ples tukaj bolj priljubljen kot katerakoli druga zabava.

UTRINEK.

Lloyd George je diplomat vseh diplomatov. On zna ščititi Anglijo. Na tisoče angleških vojakov je bilo pobitih na Irskem.

— Zakaj te žrtve? — si je mislil. — Kri angleških vojakov je preveč dragocena, da bi jo Irski prelivali. Irski naj se sami pokoljejo med seboj. —

Tako si je mislil in dal Irski samostojnost.

Irci se že koljejo med seboj.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Sprejme se v delavnico za popravila s približno 180 delavci na rudniku Trbovlje

strojni tehnik

s prakso v obratu in pisarni, samec, slovenske narodnosti.

Izčrpne ponudbe s prepisi izpričeval je poslati na rudniško ravnateljstvo Trbovlje.

Sprejme se takoj samostojen preddelavec

kot vodja oddelka za izdelovanje mila in lima v večji usnjarski tovarni.

„Ponudbe pod številko 100 na upravništvo tega lista.“

Le nekaj dni

Jahalnica Cirkus Renlow

Bleivsisova
cesta

Velika otvoritvena **Velikonočna nedelja: 16. aprila** GALA - PREDSTAVA.
Popoldne ob 4. uri. Zvečer ob 8. uri.

Predprodaja vstopnic v trafiki DOLENC, Prešernova
ulica, in uro prej pred začetkom predstave v CIRKUSU.

Cene so razvidne na lepkih.

Ob nedeljah in praznikih po dve predstavi:
popoldne ob 4. in zvečer ob 8. uri.

Ne pozabite, da je pri
vinu, čaju in kavi najboljši

KEKS

K. Vidic, Jesenice, Gorenjsko

Nudimo vsakovrstne OBLEKE za gospode in
dečke, RAGLANE, DEŽNE PLAŠČE.
Imamo vedno v zalogi najfinejše ČEŠKO SUKNO. —
OBLEKE po meri izvršujemo po najnovejšem kroju.

Ložar & Bizjak, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 20.

Za nakup
manufakturnega blaga

se priporoča obče znana
tvrdba R. Miklauc, Ljubljana,
Lingerjeva ulica, Mestni trg, Pred Škofljo.

Garantirano pristni
na debelo! **namizni kis** na drobno!
prodaja najmodernejša automa-
tična kisova tovarna
FELIKS SCHMIDL,
Maribor, Koroška cesta 18.
Vsaka hišna gospodinja, ki skrbi za
zdravje svoje družine, zahtevaj povsod
samo pristni SCHMIDL-KIS.

SUKNO

za promenadne in športne
obleke v bogati izbiri
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“

v Trbovljah, r. z. z. o. z.

sporoča svojim članom, da toči dobra **dolenjska, bizeljska** in **ljutomerska**
izbrana vina, kakor tudi vedno **sveže pivo** v sodčkih in steklenicah, vedno
po konkurenčnih cenah.

VLOGE obrestuje po čistih 4 1/2 %. Vloge so znašale 31. dec. 1921
K 592.971.17, rezervni delež K 29.022.19. Blagovni promet v letu 1921 pa je znašal
K 1.820.617.51.

— Član postane lahko vsakdo, ki plača K 50.— in vpisnino 50 vin. —

ERJAVEC & TURK

„pri Zlati lopati“
trgovina z železnino
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
(nasproti križevniške cerkve.)
Zaloga cementa in karbida

MENJALNICA v Ljubljani, Prešernova ulica št. 44

kupuje in prodaja vse vrste VALUT
po najugodnejših cenah.

REICHER & TURK.

NAJBOLJŠE VINO

iz slovenskih vinskih goric naše Dolenjske in Štajerske, liter po
40.— K, prvovrstnega ljutomercana po 52.— K, nudi gostilna

„Pod trančo“ Stari trg 1.

Za praznike čez ulico vsa vina 4.— K pri litru ceneje.
Pričakujoč obilnega poseta želim p. n. gostom in odjemalcem pri-
jetne velikonočne praznike ter beležim z odličnim spoštovanjem
JOSIP OLUP, gostilničar.

Projekte kakor tudi izvršitev

vodnih naprav

za izkoriščanje vodnih sil
po najmodernejših principih na podlagi 25-
letnih izkušenj v predmetni stroki

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

Ljubljana
tehn. pisarna v tovarni Keršič, Spodnja Šiška.

Telefon interurban št. 180.

Jugoslovanska banka d. d.

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Deln. glavn. K 200.000.000. Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000.

Podružnice: Beograd, Brod na Savi, Karlovac, New York, Novi, Novi Sad, Osijek,
Sobotica, Varaždin, Vukovar, Zagreb.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantneje. —
Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun
po najvišji obrestni meri. — Telefon števil. 583.

Zahtevajte povsod le
milo z gazelco.

M. Kuštrin,

Tehnični, elektro-tehnični in
gumijevi predmeti vseh vrst
na drobno in debelo.

Glavno zastopstvo polnih
gumijevih obročev za to-
vorne automobile tovarne
Walter Martiny, Torino.

Hydravlična stiskalnica za
montiranje gumijevih obro-
čev v centrali, Ljubljana,
Rimska cesta 2. Prevozno
podjetje za prevoz blaga
celih vagonov na vse kraje,
za kar je na razpolago
10 tovornih avtomobilov.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. št. 470.	Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. št. 133.	Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.
--	--	---

Kruh in pecivo vseh vrst

najboljše kakovosti peče

I. delavska pekarna

v Ljubljani, Kolezijska ulica 4

in ga oddaja

v Ljubljani in okolici v onih prodajalnah, ki so
označene s tozadevnimi napisi.

V trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5

se dobe še po jako nizki ceni:

Moške obleke	od 160 din. naprej
Raglani	od 250 din. naprej
Moške hlače	od 80 din. naprej
Damski plašči	od 150 din. naprej
Damski kostumi	od 180 din. naprej
Damske modne obleke	od 200 din. naprej
Damska krila	od 60 din. naprej
Damske bluze	od 30 din. naprej

Spomladne novosti vedno v zalogi.

TRGOVSKA BANKA d. d. LJUBLJANA.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Občni zbor Trgovske banke d. d. Ljubljana je sklenil dne 25. marca zvišati delniško
glavnico
od K 10,000.000.— na K 30,000.000.—

z izdajo

50,000 novih delnic po K 400.— v skupnem znesku K 20,000.000.—

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsake stare delnice eno novo à K 400.— nom. po K 480.—, več 5% obresti od nom. K 400.— od 1. februarja 1922 do dne plačila.
2. Vsi oni subskribenti, ki so že pri prejšnji emisiji subskribirali in znesek vplačali, dobe nove delnice pod istimi pogoji, kakor pod točko 1.
3. Nedelnarji dobe delnice proti takojšnjemu plačilu po tečaju K 530.— več 5% obresti od nom. K 400.— od 1. februarja 1922 do dne plačila.
4. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1922 in opremljene s kuponom za leto 1922.
5. Nove delnice se izroče subskribentom tekom leta 1922.
6. Reparticijo delnic določenih za nove delničarje si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.
7. Subskripcija novih delnic se vrši od 3. aprila do 3. maja l. 1922, in sicer:
  - a) pri Trgovski banki d. d. Ljubljana (začasni poslovalnici Beethovnova ulica št. 10) in njeni podružnici v Mariboru;
  - b) pri Kmetiski posojilnici ljubljanske okolice, Ljubljana.
8. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bodo dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji.

V Ljubljani, dne 25. marca 1922.

Upravni svet Trgovske banke d. d. Ljubljana.